

v agenda> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2500 EA Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 29 september 2025
Betreft Geannoteerde agenda bijeenkomst NAVO-ministers en
Nederlandse bijdrage anti-drone capaciteiten in Denemarken

Onze referentie
D2024-001261
MINDEF20250035303

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en
onderwerp vermelden.*

Geachte voorzitter,

Op 15 oktober 2025 komen de NAVO-ministers van Defensie (DMM) bijeen in Brussel. In deze brief informeer ik uw Kamer over de Nederlandse inzet voor de DMM. Daarnaast informeer ik u met deze brief dat Nederland op 1 en 2 oktober 2025 een bijdrage levert aan de bescherming van het luchtruim van Denemarken met anti-drone capaciteiten.

Defence Ministers Meeting (DMM)

De DMM staat in het teken van de actualiteit en verdere implementatie van de besluiten die bondgenoten op de NAVO-top in Den Haag hebben genomen. Vooralsnog bestaat het programma uit twee delen. In het eerste deel gaat het over de versterking van de afschrikking en verdediging van het bondgenootschap, waarin verschillende gerelateerde onderwerpen aan de orde zullen komen. Daarna volgt een informele *NATO Ukraine Council* (NUC). Daarnaast vindt ook nog een bijeenkomst plaats van de *Ukraine Defence Contact Group* (UDCG) om te spreken over de steun aan Oekraïne.

Afschrikking en verdediging

Tijdens de DMM spreken de bondgenoten over uiteenlopende onderwerpen omtrent afschrikking en verdediging. Naar verwachting zal de focus liggen op het versterken van de bondgenootschappelijke luchtverdediging, de implementatie van de *Capability Targets 2025* (CT25), en de intensivering van de defensieproductie.

Ontwikkelingen/laatste stand van zaken IAMD/BMD.

De versterking van de NAVO's *Integrated Air and Missile Defence* (IAMD) komt deze DMM nadrukkelijk ter tafel. De recente, onacceptabele incidenten met Russische drones in Polen en Roemenië en Russische jachtvliegtuigen in Estland laten zien dat IAMD functioneert, maar ook dat verdere investeringen op de korte termijn nodig zijn om over de hele linie van dreigingen effectief, (kosten-)efficiënt en geloofwaardig te kunnen reageren. De onlangs aangekondigde activiteit *Eastern Sentry* zal de IAMD afschrikking en verdediging op korte termijn versterken middels uitbreiding van de beschikbare middelen en verbeterde coördinatie. Nederland levert reeds een aanzienlijke bijdrage aan de luchtverdedigingscapaciteiten in Polen door de inzet van vier F-35's, de *Multinational Multi Role Tanker Transport Unit* (MRTT, waarvan de bijdrage onlangs verlengd is tot en met 31 december 2025) en vanaf december een luchtverdedigings-taskforce bestaande uit twee Patriot-systemen, NASAMS en anti-drone systemen. Tevens werkt Defensie al geruime tijd aan het versterken van de eigen luchtverdedigingsmiddelen, onder andere door de investeringen in anti-drone kanonsystemen.

Tegen de achtergrond van deze ontwikkelingen zullen de bondgenoten besluiten nemen over de te nemen volgende stappen in het structureel verbeteren van de NAVO IAMD. Nederland zet zich in dit kader in voor geoptimaliseerd en doelmatiger gebruik van schaarse IAMD-capaciteiten en de doorontwikkeling van de militaire plannen.

Hague Investment Plan & Capability Targets 2025

Tijdens de NAVO-top in Den Haag hebben de Europese bondgenoten en Canada zich gecommitteerd om meer verantwoordelijkheid te nemen voor de veiligheid op het Europese continent. Tijdens de DMM zullen de bondgenoten verder in gesprek gaan over hoe de NAVO, en het Europese aandeel daarin, verder te versterken. Als onderdeel hiervan zullen bondgenoten hun voorziene groeipad van defensie-uitgaven bespreken. Dit is een eerste opvolging van de tijdens de NAVO-top overeengekomen afspraak om in 2035 5% van het bbp aan defensie en bredere veiligheid- en defensie-gerelateerde investeringen uit te geven. Dit is onderverdeeld in 3,5% voor defensie-uitgaven en 1,5% voor bredere veiligheids- en defensie-gerelateerde investeringen. Nederland verwacht in 2026 2,24% van het bbp aan defensie te besteden volgens de Nederlandse berekeningswijze, inclusief militaire steun aan Oekraïne. Verdere invulling van het *The Hague Investment Plan* is aan het volgend kabinet. Momenteel vindt interdepartementaal overleg plaats over de uitgaven die mogelijk onder de 1,5% vallen.

De afgesproken hogere defensie-uitgaven moeten in de eerste plaats leiden tot een versterking van eigen capaciteiten van de bondgenoten. Op de DMM van afgelopen juni zijn de CT25, inclusief *NATO Priority Targets*, vastgesteld en geaccepteerd door de bondgenoten. Het is nu zaak dat de bondgenoten onverwijld invulling geven aan deze doelstellingen, om dreigingen het hoofd te blijven bieden en een significante stap te zetten naar een grotere Europese verantwoordelijkheid voor Europese veiligheid. Nederland heeft hier reeds vooruitgang geboekt met de investeringen uit de Voorjaarsnota 2025¹ en Defensienota 2024², zal blijven doorpakken op de eigen Capability Targets, en zal aan blijven dringen op spoedige invulling van alle doelstellingen door alle bondgenoten.

Defensie-industrie

Om de CT25 te realiseren zijn investeringen in en opschaling van de defensie-industrie van cruciaal belang. Daarom kunnen de defensie-ministers tijdens de DMM hun inzichten delen over de knelpunten en kansen voor het verhogen van de industriële productiecapaciteit. Nederland werkt nauw samen met NAVO-bondgenoten om de Europese defensie-industrie te versterken.

Verder behandelen de defensie-ministers het implementatieplan (eerste fase) van het *NATO Commercial Space Strategy Implementation Plan* tijdens de DMM. Deze strategie heeft drie kerndoelen: het gebruikmaken van commerciële oplossingen, continuïteit van toegang tot commerciële diensten en het opbouwen van een samenhangende relatie met de commerciële sector. Dit heeft een directe relatie met de Nederlandse Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie, waarin ruimtetechnologie als een van de prioritaire gebieden is aangemerkt.

Missies en operaties

Tijdens de DMM staan de ministers stil bij de lopende missies, operaties en activiteiten van de NAVO. De veiligheid van Nederland is onlosmakelijk verbonden met de veiligheid in en rondom Europa. Beide staan onder druk. Dat vergt onze absolute aandacht en inspanning. Terrorisme, gewelddadig extremisme, ondermijning en grensoverschrijdende criminaliteit vormen een constante dreiging voor onze democratische rechtsstaat en nationale veiligheid. In missies en operaties verdedigt Nederland concrete belangen en waarden tegen onveiligheid en destabilisatie. De verwachting is dat tijdens de DMM de situatie in de Westelijke Balkan, waar de missie KFOR bijdraagt aan veiligheid en stabiliteit, aan de orde komt. Andere missies die aan bod komen zijn de NAVO-missie in Irak en de maritieme inspanningen van de NAVO, waaronder *Operation Sea Guardian*.

Oekraïne (UDCG)

Aanhoudende en onverminderde militaire steun is belangrijker dan ooit voor Oekraïne om de dagelijkse Russische agressie te weerstaan, om Oekraïne in staat te stellen vanuit een positie van kracht te onderhandelen over een duurzame vrede, en toekomstige agressie af te schrikken. Daarom zal naast de DMM een *Ukraine Defence Contact Group* (UDCG) bijeenkomst plaatsvinden om te spreken over het versterken van steun aan Oekraïne.

¹ Kamerstuk 36725-1

² Kamerstuk 3592-17

Nederland zet de militaire steun aan Oekraïne onverminderd voort. De focus van de Nederlandse steun ligt hierbij op luchtverdediging (inclusief F16's), drones, munitie en maritieme systemen. Daarbij richt Nederland zich in het bijzonder op het instandhoudings- en voortzettingsvermogen van de door Nederland geleverde wapensystemen, op industriële opschaling en op innovatie.

Naast steun aan het huidige gevecht op de korte termijn, werkt Nederland met internationale partners ook aan de ontwikkeling en modernisering van de Oekraïense krijgsmacht op de lange termijn. Dit gebeurt in internationale *Capability Coalitions*, onderverdeeld in verschillende capaciteiten zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van de Oekraïense luchtmacht en op maritiem gebied. Tevens blijft Nederland zich samen met partners inzetten voor de training van Oekraïense militairen, o.a. via EU- en NAVO-initiatieven.

Nederlandse bijdrage anti-drone capaciteiten in Denemarken

Denemarken heeft Nederland verzocht om een bijdrage te leveren aan de bescherming van het Deense luchtruim tijdens de Informele Europese Raad en de *7th European Political Community Summit* op 1 en 2 oktober 2025. Nederland heeft toegezegd om anti-drone capaciteiten te leveren vanuit het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando (DGLC).

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Ruben Brekelmans

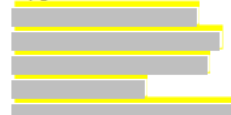
Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, HDFC, DCo, DJZ, PV NAVO, BZ
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum
29 september 2025

Onze referentie
D2024-001261
MINDEF20250035304
MINDEF20250035303

Opgesteld door

Aantal bijlagen

1

Nota

Kamerbrief geannoteerde agenda *Defence Ministers Meeting* (DMM) 15 oktober 2025

Aanleiding

Op 15 oktober 2025 komen de NAVO-ministers van Defensie bijeen in Brussel voor de *Defence Ministers Meeting* (DMM). Zoals gebruikelijk informeert u de Kamer voorafgaand over de Nederlandse inzet tijdens de DMM. Op 7 oktober 2025 is een schriftelijk overleg gepland om de geannoteerde agenda toe te lichten aan de Tweede Kamer. Daarnaast informeer ik u met deze nota over de Nederlandse bijdrage aan de bescherming van het luchtruim van Denemarken met anti-drone capaciteiten op 1 en 2 oktober 2025.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met het versturen van de bijgevoegde kamerbrief betreffende de geannoteerde agenda voor de DMM van 15 oktober 2025 en daarin de Nederlandse bijdrage aan Denemarken op te nemen.

Kernpunten

- De DMM staat in het teken van de verdere implementatie van de besluiten die bondgenoten op de NAVO-top in Den Haag hebben genomen.
- Voorsnog staat er een sessie gepland die zal gaan over de versterking van de afschrikking en verdediging van het bondgenootschap. Daarnaast zal er een bijeenkomst plaatsvinden van de *Ukraine Defence Contact Group* (UDCG) om te spreken over de steun aan Oekraïne.
- Tijdens de DMM spreken de bondgenoten over uiteenlopende onderwerpen omtrent afschrikking en verdediging. Naar verwachting zal de focus liggen op het versterken van de bondgenootschappelijke luchtverdediging, de implementatie van de *Capability Targets 2025* (CT25), en de intensivering van de defensieproductie.
- Denemarken heeft Nederland verzocht om een bijdrage te leveren aan de bescherming van het Deense luchtruim tijdens de Informele Europese Raad en de *7th European Political Community Summit* op 1 en 2 oktober 2025. Nederland heeft toegezegd om anti-drone capaciteiten te leveren vanuit het Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando (DGLC). De Kamer wordt hierover geïnformeerd door middel van de geannoteerde agenda voor de DMM.

Toelichting

Financiële overwegingen

Uit de geannoteerde agenda volgen geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen

Uit de geannoteerde agenda volgen geen juridische overwegingen.

Communicatie

DCo verzorgt communicatie/persmomenten rondom de DMM.

Datum

29 september 2025

Onze referentie

D2024-001261

MINDEF20250035304

MINDEF20250035303

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

De gegevens van steller en ondertekenaar zijn gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

